

En Amerika-resa för hundra år sedan

I april 1882 lämnade en skara Sollerö-bor sin hembygd för att söka en ny framtid i Amerika. Enligt kyrkboken var det ett tiotal familjer jämte några ensamstående, tillsammans omkr. femtio personer. En av deltagarna och den trolige ledaren var Per Berglöf, alias Nishans Per Persson från Rothagen, som reste över med hustrun Skinnar Kristina Jönsson och dottrarna Maria, 5 år, och Anna, 2 år. Han har fört anteckningar under resan nästan dag för dag, och dessa, ursprungligen berättade på svenska och sedan skrivna på engelska, följer här. De är förmedlade av Märta Thorell, som varit sjuksköterska i Amerika ett antal år och därvid träffat släktingar till familjen.

”Fredagen den 28 april kl 1/2 8 på morgonen steg vi för sista gången över tröskeln till vårt gamla hem. En stor skara grannar och vänner var samlade för att ta farväl, och längs hela vägen ända till Levnäs stod grupper av människor för att se vår avfärd, så det gick långsamt för oss att komma till den plats, där vi skulle stiga i båtarna. (”Gråtsta”?). Det var vackert väder på sjön. När vi kom till Mångbro, stod en stor skara människor där och väntade på oss och vid Björka ännu fler. Vägarna var smutsiga och svårframkomliga, men vi kom lyckligen till Alvik den första dagen av vår resa.

Lördagen d. 29 var en regnig, kall och stormig dag. Vägarna var mycket oländiga, men allt gick väl, och vi nådde Billingsnäs väster om Falun denna dag. — Söndag morgon den 30 var vi på väg igen och kom in till staden. Där var så mycket att se, men sevärdheterna

Berglöfs "place".

blev en smula tröttsamma, så vi stannade där till tisdagen d. 2 maj, då vi steg på tåget kl 8 på morgonen. Vår resa denna dag var mycket behaglig. Vi stannade för natten i Filipstad.

Onsdagen d. 3 kl 1/2 7 på morgonen var vi på väg igen. Kl 8 kom vi fram till en plats, där ett godståg hade kört av rälsen och rullat utför järnvägsbanken. Det var en fruktansvärd syn att se det förstörda lokomotivet och många järnvägsvagnar i djupet bara ett stenkast ifrån oss. Vi for igenom mycket vackra trakter och kom till Göteborg kl 9 på kvällen. Där möttes vi av bolagets representant, som förde oss till vårt logi. Eftersom alla i sällskapet inte kunde bo på samma ställe, var vi tvungna att stanna ibland för att lämna av några och sen gå vidare. De flesta i vårt sällskap hade fått ett gott nattlogi. Vårt var mycket dåligt.

Torsdagen d. 4 gick vi till ångbåtsexpeditionen för att köpa våra biljetter. Där var trängseln så stor, att vi måste vänta länge, innan vi till slut kunde armbåga oss fram. Sedan måste vi återvända till stationen för att hämta vårt bagage, växla pengar etc, och eftersom allt gick mycket långsamt, var snart denna dag till ända.

Fredagen d. 5 samlades vi på torget framför polisstationen för att genomgå poliskontrollen. Eftersom här var en oräkneligt stor skara människor, som stod och trängdes, blev processen både lång och tröttsam. Därifrån gick vi ombord på ångfartyget Orlando. Där verkade mörkt och obehagligt i början, men efter att vi gjort det så bekvämt för oss som vi kunde, föreföll allt ganska bra. Det var en stormig dag, så båten började rulla, så fort vi kom ut på öppna havet. Nästan omedelbart uppträdde symptom till sjösjuka, och inom kort stod folk och kräktes i varje hörn. I vår familj var Kristina och Maria sjuka. Men nästa dag var stormen mindre våldsam, och läget var bättre.

Söndag morgon d. 7 såg vi Englands kust, och i tolvtiden ankrade vi i en hamn strax utanför Hull. På aftonen vid högvatten fördes båten till staden längs underbart vackra kanaler. Där var stora skaror av människor, särskilt barn, överallt längs stränderna.

Tidigt måndag morgon d. 8 gick vi iland, men vi måste vänta flera timmar för att få vårt bagage lossat. När vi hade klarat det, for vi till ett hotell och åt middag och därefter till vårt logi. Vi hade mycket goda rum, medan andra i vårt sällskap hade det ganska torftigt.

Tisdagen d. 9. Det tycktes omöjligt att få reda på, när vi skulle lämna Hull. På eftermiddagen fördes vi emellertid till järnvägsstationen, men inte förrän kl 10 fick vi stiga på tåget. Det var mörkt då, och det fanns ingenting annat att göra än att försöka sova så gott omständigheterna tillät och hoppas att tåget skulle föra oss till Liverpool, där vi skulle få gå ombord på ett fartyg. — I dagbräckningen såg vi först vackra gröna fält, hjordar av boskap m m, ock sedan grupper och rader av underliga hus, och det tycktes oss, som om vi vore i en mycket vacker stad. Tåget stannade slutligen, och vi steg av och gick genast ombord på en liten ångbåt på den breda floden.

Var befann vi oss? Var detta en del av Liverpool? I en riktning såg vi staden, men vår ångbåt gick inte åt det hållet. Den lade slutligen till vid ett stort gammalt ångfartyg, som låg för ankar. Men var befann vi oss? Inom kort uppstod en skrämmande oordning och förvirring. Vi var i London, och denna gamla båt skulle föra oss till New York! Rykten om att båten inte var sjöduglig började cirkulera. Så gott som alla passagerare begärde att få stiga i land och bli förda till Liverpool. En representant från det svenska konsulatet kom ombord och

försökte lugna passagerarna. Han kom tillbaka nästa dag efter att ha konfererat med fartygsledningen. Den kunde, eller ville, emellertid inte göra någonting i saken. Inte heller kunde konsulatet. Det blev bestämt, att de som höll fast vid att vilja gå i land och ta en båt tillbaka till Liverpool skulle få göra det på egen bekostnad. De flesta passagerarna måste lugna sig och acceptera situationen som den var, men två eller tre hundra personer lämnade båten. Fredagen d. 12 sattes maskinerna slutligen igång.

Vi fick goda kvarter på båten, och maten var också ganska bra. Vinden var behaglig, och under flera dagar hade vi det rätt skönt. Sedan ökade vinden, och vi hade det mindre trevligt under ett par dagar, men när vinden mojnade något, kändes det bättre igen. Maj d. 16 drabbades vi av en hård motvind, som tilltog i styrka, så att motkvällen och natten var vi tvungna att med all kraft hålla oss vid något fast föremål för att inte bli slagna omkull. Detta var fruktansvärt, men söndagen d. 21 förbarmade sig Gud över oss, och havet blev fullständigt lugnt. Vi hade det riktigt bra under den återstående delen av resan.”

Översättn.

L.S.